

år. Bare ett av de årene en har beregning for (1934/35) viser større fleskeproduksjon. Produksjonen av geitmjølk derimot var gått ned med omtrent $\frac{1}{3}$ i løpet av de siste 10 årene, og kjøttproduksjonen viste en nedgang på 10 000 tonn eller ca. 16 pst.

Sett i forhold til den tidligere omtalte sterke nedgang i arbeidsstyrken, må dette kunne sies å være et meget godt resultat.

En hadde også med spørsmål om driftsbygningenes størrelse og alder, om bruken av elektrisitet, innlagt vann i kjøkken og fjøs m. m.

At den samlede grunnflate av driftsbygningene var gitt opp til 36,6 mill. m², sier vel kanskje ikke så mye. Av større interesse kan det kanskje være å høre at vel 40 pst. av dette var bygd i løpet av de siste 30 årene, $\frac{2}{3}$ av det var bygd i løpet av de siste 50 årene, mens $\frac{1}{3}$ av driftsbygningene — regnet etter grunnflate — var over 50 år.

52 pst. eller vel halvparten av brukene over 5 dekar svarte ja på spørsmålet om innlagt vann i fjøset, mens snautt halvparten hadde innlagt vann i kjøkkenet. Bedringen i løpet av siste 10-året var dog vesentlig mer markert når det gjaldt vann i kjøkkenet enn i fjøset. Bare 40 pst. av brukene hadde innlagt vann både i kjøkken og fjøs. 46 pst. hadde utslagsvask i kjøkkenet.

Noe bedre var forholdet når det gjaldt bruk av elektrisitet. Mens det i 1939 bare var snautt halvparten av brukene som hadde elektrisk lys, var det nå økt til $\frac{2}{3}$ av brukene. Tallet på dem som brukte elektrisitet til koking, var mer enn fordoblet i løpet av 10 år, og tredoblet når det gjaldt bruk av elektrisitet til oppvarming.

Til slutt kan jeg nevne at vel 20 000 eller 10 pst. av brukene over 5 dekar manglet kjørevei til bruket. Relativt flest bruk uten vei var det i Nord-Norge, dernest i Sogn og Fjordane og i Hordaland.

DYR KING AV MOLTER.

Interessen for moltedyrking på myrane våre synest ha vakse i dei seinare år, og det så pass at det er tale om å gjera noko.

Spurlaget etter dei gode bæra, og bra prisar har vel gjort sitt til dette. Det ligg også nær å tenkja at det må vera råd å finna fram til ein lønsam dyrkingsmåte for molter like så vel som for så mange andre planter. Og at det i minste skulle vera von om å kunne auke avlen på dei moltemyrane som nå er, med dei hjelperådene ein nå har.

For omlag 40 år sidan arbeidde underskrivne ein grand med dette spursmålet, m. a. med å få eldre folk til å fortelja om molter og moltehausting i gamle dagar, og eg får kanskje rom til nokre ord om denne sak.

Forsøk må sjølsagt til før ein legg større i veg. Og det trengst då ikkje berre forsøk med gjødsling, sandkøyrring o. a. eller forsøk for

å finna fram til dei mest lønsame «stammer». Det gjeld også å finna fram til den tilførsla av vatn og den høgd på grunnvatnet som moltene helst vil ha til kvar årstid på dei ymse stader. Difor bør forsøksfelta ligge slik an at ein kan regulere tilførsla av vatn og grunnvatshøgda, og det helst både med oppstemming og med vatning.

Ei rettleiding ville det vera om ein kunne bli klår over grunnane til at det har minka med moltene i dei siste 100 år, i kvart fall lengst sud i landet vårt. Ein kan tenkja seg så mangt. Det kan ha gjort sitt at det er litt varmare enn før. Folketalet er også større, og med det tevlinga om dei gjæve og kostelege bær, så moltekarten er plukka tidlegare og tidlegare — til slutt så tidleg at plukkarane for å få karten til å mogne betre, har ribba med seg heile molteplantene med rotstokk og alt. Det er klårt at ein slik haustemåte snart kan øyde ei moltemyr. Etter handa blir det att berre han-planter på myra, og ingen ho-planter til å gje bær. Då må det bere gale i veg.

Det kan tenkast andre grunnar til at ho-plantane døyr ut, t. d. at dei tåler mindre enn han-plantene.

Korleis det nå er med dette, så er det visst at det i dei yttre bygdene på Agder er mykje mindre av moltebær på myrane nå enn før. Det kan vera som eit hav av planter og av blom år etter år, men lite eller inkje av bær.

A. Ager-Hanssen(sign.)

TORVINGENIØR, KAPTEIN ERNST WALLGREN †.

Først for kort tid siden er vi blitt kjent med at forhenværende 1. torvingeniør ved den svenske stats te vbyrå, kaptein Ernst Wallgren er avgått ved døden den 27. januar i fjor, nær 86 år gammel.

I en menneskealder var torvingeniør Wallgren den ledende fagmann innen svensk torvindustri. Hans innsats på dette felt fikk grunnleggende betydning for svensk torvindustri, men også de øvrige skandinaviske land har meget å takke ingeniør Wallgren for, først og fremst for hans publisistiske virksomhet på det torvtekniske område.

Også som militær fikk hans innsats stor betydning, bl. a. som oppfinner og konstruktør av en avstandsmåler for krigsbruk, der berregnes som en ypperlig prestasjon.

For sin innsats på det torvindustrielle område ble torvingeniør Wallgren innvalgt som æresmedlem av Deutsch-Østerreichische Moorverein, og han var også korresponderende medlem av Det norske myrselskap.

Vi lyser fred over torvingeniør Wallgrens minne.